

Велимир Кнежевић
СЛУШНИ АПАРАТ

Књижевна награда
»Новица Тадић« 2021

Едиција
ПРИСУСТВА
Књига осма

Уредник
Срба Ињаићовић

Рецензент
Жарко Миленковић

Покретач и покровитељ књижевног конкурса и едиције
Министарство културе и информисања Републике Србије

*Велимир
Кнежевић*

СЛУШНИ АПАРАТ

Завод за проучавање културног развитка
Београд, 2021

Очев слушни апарат

Отац је, отприлике када сам се ја родио, постао наглув.
Касније, био је скоро сасвим глув на једно уво
да би у смрт отишао окомито главом,
окружен потпуном тишином, али са музиком на прстима,
док су његове, сада већ воштане, уши
подсећале на две, уз главу прислоњене, исконске рибе
којима је склизнуо у нему дубину.

Последњих година он је био готово горд на своју глувоћу.
Деловало је да је брижљиво негује, као посебан таленат
за филтрирање онога што треба и што не треба чути.
Шалио се да он није глув него да ми неразговорно
говоримо,
а са нарочитим задовољством из уха је вадио слушни
апарат,
који је и онако нерадо и са негодовањем носио,
пред телевизором и вестима које су навирале као бујица,
чупајући га из уха, остарели баштован
који плеви коров из своје давно засађене градине.

Данас посматрам његов слушни апарат
којем сам годинама мењао батерију,
стављајући у њега, под очевим надзором,
малу алкалну таблету за светску глувоћу.

Лежи у металној чинији испод телевизора,
угашен и неосетљив за све хаотичне вести
које изнад њега тутње.

Последња батерија коју сам у њега ставио,
претпостављам, излила се и спекла, исцурила попут уха
у упали.

Свеједно, пружам руку према справици која сада изгледа
као играчка, морски коњић, труба или пужић
из већ туђег детињства
и, усред дамара у сопственим ушима,
померам полугицу за паљење са *off* на *on*.

Ништа. Човек и пред машином, као и пред бићем,
осети када му не одговори, слично измакнутој столици.
Ипак дувам скупљених уста, као риба, у малу гумену трубу
сличну неком реквизиту, инструменту
каквог трагикомичног оркестра из немих филмова.
Наједном, оштар и продоран писак. Апарат ради!
Али смрт је мом оцу свакако вратила слух
и откада је отишао, чује ме и када му се обраћам шапатом.

ИЗЛАЗАК

Ђебе

(*моћив с јеленом*)

Покривају ме издашно
тешке, камерне воде твојих очију
што наметљиво не теку.

Пуне се урбане пећине ноћас
вуненом тишином
која преображава месо на костима.

До врха смо напуњени крвљу,
одбачени суд који се прелива.

Земља нам се јави под стопалима
алитерацијама ђонова и бодри нас, бодри.

Буђење

Аларм. Ништа.
Ни сунце, ни страх.
Празно одело на столици.

Буди једино:

Прокријумчарено у мрак
сијање керамичких небеса
преврнутих шоља на полици.

Врата

Затворена врата тако недружељубиво изгледају.
Без кривице одвојена, отргнута
од своје друге стране.
Лепезом ваздуха заковитлана и коначно забрављена.
Тугују, тугују немо и тврдо.
Једно лице свету, друго празнини.
Не затварајте врата,
осуђена су на вечиту *pluralia tantum*.
Рука једна милосрдна нека их одшкрине
у осмех, у кез, у зјап,
што ишчекује оштре лепезе негостољубивог ваздуха,
које ће их опет поцепати надвоје.

Витрина

Нешто, што желим да ми је потребно,
није ми наклоњено.
Не очајавај, кажем,
и речено – учињено.
Напад панике, јер и време престане.
Потом у ројевима
опет промину тренуци.

Комади намештаја.
Клизну пауци уз белину,
добро је – то ми неко
поверава прашину.

Усправљам се, бринем, проверавам,
гледам барем на три начина.
Одем сав у леђа, огромна, од фурнира.
Намештам разна, иста лица,
за која сам увек спреман –
гломазна, усамљена витрина.

Пред бравом

Проври из руке кључ.
Читав му будем привезак.
Легне у шаку удобно као
клонуће после слома живаца.
Пред месинганом бравом,
кад открије крезаву меру,
свеједно да ли ме веже
изнутра или извана,
целог ме собом окрене
и срце шкљоцне у јами длана.

На строгој шетњи

Туга ме је. На строгој шетњи.
Шкрипе згибови,
нечујна су пропадања.
Падну с квадрата плавог
голубови – црна слова на бетону.
Текст храњен тетовираном руком.

Чудесна паша, крилата стока,
на перју кријумчари слободу
што само мало каска
за оном иза зида.

Нова еклога

Облачи насеље хаљине од смога.
Сиво, стаклена вуна, магле.
Ступам на асфалт.
Нова пастирска еклога.
У рукама ми беле кесе,
бела јагњад бубре.
Право према два контејнера,
два искривљена брата,
идем да бацим ђубре.
Преда мнош,
непропустљивом оку,
лак задатак:
гегам до краја улице к њима, затим,
бирам онај што сам је, напола,
тешко отворио челични капак.

Други оком још чврсто спава,
болно стежући гумену трепавицу,
чува у себи и мрак сунца
и предграђа веселу зеницу.

Јутрос у реду

Растем – прекидаче и искривљена стабла
досегнути кроз терасе и кровне прозоре.
Комшилук ми је од неме туге
и прегласне телевизије саздан.
Поздрављам јутрос, ганут до плача,
одсуство сваке одлуке
и треперењем хватам залет
да бризнем у банкарске провизије.

Где упорно меандрирају тела, као у благој делту,
слијем се у ред, па нестанем у оделу.
Шалтерска птица нам звуком веже чела за кљун.

У себи се померамо смером рожнатог привиђења,
напредујем озбиљно, зато неприметно – привезан чун,
стопалима увек у хладној води нестрпљења.

Лирски субјект на деликатесу

Ја урликнем, он урликне, ја шапнем.
На крају маркета, код хладног олтара деликатеса,
где неодрљиво цветају руке, послују брзо,
на оштром точку машине за сечење стишњеног меса.
Начето парче тањи се, откоси слажу се меко
на фолију с натписом фирме, расечене усне.
Ни у једном тренутку не занемарујући форму,
спретна рука на вагу жељену меру пљусне.
И не знам зашто у паници гледа у масни дисплеј,
где цифре се намештају, дрхте пред децималом.
Нагне се преко витрине, не додирујући стакло,
у врту климатизованом отежали клас.
Двеста грама из прве, ту и осмех сине...
Чујем себе, њега? Шапне, урликнем? Свака част!

У разговору приклоњених глава

Без додира једино безазлени.
Погледи тек пониру на површини
лица, одеда. Размак који нас чини
саговорницима реченична је писта,
узлетиште сателита толиких
којима ме бомбардујеш и снимаш.

Сазвежђа метеоролошких балона
пушташ да круже сводом
нашег приватног неба, под којим смо
у разговору, приклоњених глава.
Тад сопствену температуру мериш мојом,
предвиђаш тропске таласе, трајање ледених дана.

Keј

Клизи дан, клизи непомична река,
лимена, злокобно тиха, не таласа,
као да по дну иде на точковима.
Блеска кроз муљ крљушт од плексигласа.
Рибар светлим концем ошине ваздух,
крилато створење закричи, гурне главу у пазух.
Палим цигарету, палим време, време, време –
врелу кафу да претворим у млаку.
На обали мокра корица хлеба
сузи кроз стиснуту шаку.

У две смене

Дан mine у две смене кроз трафику на углу.
Последња црта светла провуче се испод пултова.
Штедљиве сијалице зазује по домовима.
Шетачи, близу као звона, љуљају се у ходу
али се не додирују. Бачени у своје коже, у туђину.
Далеко од блиских тела.
Застанем код простора који се издаје
за нешто што није
и не роним топле, крупне сузе.
Дете у колицима наговештава сном
понављање ове бескрајне шетње.

Крцка лишће, расвета, шушти фолија,
питбулови затежу кратке повоце

Ноћ – то порасту капије и куће,
то мрмља и зуји јефтинија струја.
Шта све стане између кости и меса.
Ноћ звучна и густа као кап моторног уља.
Крцка лишће, расвета, шушти фолија,
питбулови затежу кратке повоце,
комшије крцкају пломбе са електричних бројила,
магнети се сажму у треће половине.
Само страх имаш да ноћи додаш,
да га очешљаш или поједеш
или кроз сан исходаш.
Иза решетке, у кавезу, радник ноћне,
жут од јетре и несна, вишак, стар...
Прати те лицем низ улицу, и сија –
у даљини одмичући фар.

Рестлови, пред сан

Оно што нисам погледао, описао,
нехотице суров што сам мимоишао,
тако је милосрдно, добронамерно,
окрепљује ме тајно, воли издалека.
Рестлови исечених слика и кадрова,
скрајнути плимом дневног светла,
бестрасног и поштеног, у углове очију,
пред сан заиграју, накратко се одомаће
на зеницама, уобличе, отисну, оду у дубоко,
потом брзо размину, утекну на рубове капака,
одустану, великодушно напусте око.

Херојству толиких у домовима градским

Срдачан, искрен, напукао од ведрине – осмех.
Поздрав широк, руком невидљиву таблу
у ваздуху бришем. Глас стварни, поглед погледски –
херојству толиких у домовима градским,
што су без речи и тако солидно свикли,
да је то достојно сивљења,
на живот у коме нема живота,
на живот у коме се догађа и не догађа ништа.

Пристати тако снажно и са тако упорном вером
на лаж славног именованја!
Никада не бити пред дилемом –
да ли су наше рушевине јалових дана.
Али њихов је осмех којим крштавају то откриће,
и тај осмех озбиљна вода, шаљивција ваздух
и превртљива земља поздравиће.

**ЗЕЛЕНИ
ТАЛАС**

Ђебе

(мојшис с ийшицом)

Уђимо заједно –
кажем себи самом –
под ово конфекцијско,
преко административне забране
купљено ђебе.

Нећемо се бавити демонима
и осталим аветима.
Време је да извршиш
децентрализацију себе.
Ногама министарство туризма,
планинске стазе, жичаре,
фестивали, трговине, бање ...
и саобраћај.
Рукама соколска друштва,
библиотеке, банке, поште,
папирологија уопште,
наравно, и кафане.
Јетри министарство здравља.
Врат за комуникације
нек задужен буде.
Кључна кост, стомак и плућа:
за воде, пољопривреду и руде.

Одредимо сваком и најмањем зглавку,
свакој хрскавици, тетиви,
мишићном влакну,
сасвим прозаичну и корисну сврху.
Уђимо под ово прикладно ћебе
и доделимо леђа духу.

Да не гледамо то досадно кревезило,
анксиозе лични доходак,
заборавимо на ту област,
где дува снег, а ветар пада окомито.
Заборавимо ту картографију
и њену боју тмасту.

Али узалуд то чинимо,
херојски очајно, под капцима,
под лопатицама, знамо.
Чим заспимо,
неподношљива брда за крила
полако расту.

Лако је са сменама

Шуме, где су заспале?
У лишћу, тад опадну.
Дигну се хлорофил заставе
голе крошње да спопадну.
Лако је са сменама,
недостојним играма,
четинари се унезвере
вечито будним иглама.
А ваздух се напуни лицима,
од тога нема одбране,
под меким, топлим кожама
одмарају се лобање.

Призор пречи

Механизација у повлачењу: палете, шљунак, песак,
остацн блокова, фосни, дирека, арматуре.
Окрајци лима за грмљавину, вокалне деонице,
котури жице и каблова на крају партитуре.
Ипак, над свим, доминира пруга, у плавом,
на раскрсницама ваздуха призор пречи,
контролори летења аранжирају небо,
из тога ништа не читам, само гледам у речи.
Путари на плус осамдесет степени,
мирис снега груну из подземне гараже,
то се годишња доба стрпљиво читавају
да ка дубини скролују пејзаже.

Сенка над каменом

Ливада је покошена звуком
меких крављих језика
што цветају у млеку.
Ветар дише у себи
да не разнесе паучину
разапету преко сечива
зарђале косе и плота.

И то негде мора да се плати.

Куће побегну са својих прагова,
пред пијавицом урагана,
као голубови са трга
нападнути вревом.

Места која смо напустили
враћају нам пустош као бумеранг,
али и крепе миром издалека.

Наше стрпљење, ван нас,
сенка је над каменом,
сечиво што у себи оштри река.

Суманут од тишине
једном ћеш бити рањен звуком.
Можда баш попречно
преко Зеленог венца,
кад наступи котрљање низ Каменичку,
од лепоте.
На дну ритам кочења – каденца.
Овде на нас уживо падају квоте.

Бандере у трави

Скромног, плитког дисања,
нежно напусти простор града.
Не као туриста, јер он је нитков,
и ко уопште може да воли путовања.
Тамо где је јаруга, сув поток, бојлерски казан,
(проток људи, робе и капитала),
походи само крличњаке сећања.
Док не избијеш главом у окамењену успомену –
у високу траву положену бетонску бандеру,
ко зна када, тамо у селу.
Сети се гуштера, ракова, реке и олује,
неколико врста дисања тога лета,
(тамо и даље нема струје,
ни пута, ни оне две-три бабе).
Слама је најбоља арматура,
драгоцена као једном недељно аутобус.
То нек ти путовању буде храна.
Наоштри се, склизни у ткиво сећања,
сабрано, као у завршетак романа.

Зелени талас

Класа будних опет проповеда привид,
а шушнем ли групом сугласника пред њима,
на лицу им израсте брада,
па се распрсну у плавет.
Овде је страх добро укореењен обичај
и зато свако за сваког има савет.

А како је лепо кад је тихо.
Чујеш, пукотинама лагано шара се асфалт
да кроз њих затрављен буде.
Уз семафор од зеленог таласа никне зова.
Небо близу, шљакери у окреченим патикама,
цакле се пумпе и туга и банкина ова.
Овде је страх добро укореењен обичај.

Наше лето

И ово је море.
И ја сам на ужареној плажи
чији се песак
толико снажно стиска
да се претвара у бетон.

И ово је бања.
Ено реуматичне бабе,
што на коловоз ступа,
као да улази у камену каду
испод термалног извора.

И ово је живот.
Ено светала, пале се дуж кеја
самотничке променаде ауто-пута,
једно за другим, и нестају у бескрај.

Праг по праг

Ако се добро концентришеш
и дубоко са Гардоша
удахнеш пругу Београд–Бар,
осетићеш како мирис мора
У синусима добује – праг по праг.

Медитеран почиње испод Земуна,
чим се приближиш Калемегдану,
испред улаза на чукарицама
и раковицама, у сваком радничком стану
где кува се слатки купус,
а знојава тела се лепе по јамболијама.

Младост полупана као шерпа
купљена на кило у прошлом веку.
Мирис мора можеш осетити
у хладовини између зграда
што чезну да преко нас
легну у своју сенку.

Дланови

Леви и десни окрајак,
ваздушни хлеб, склопљен шестар.

Два танка, смрзнута образа
под којима претура ветар.

Над празно наднете
дечачке руке, за тапке.

Голим очима у ужасу
претворе се у капке.

Не знају за крила,
никада у пару.

Дланови – удаљене усне,
акустичне у шамару.

Два зида, две заграде
од речи у себи старије.

Ми убрзано немимо,
они чувају дидаскалије.

Ковитлаци очију упредени
у призор пред којим се проговара

Људи корачају
тврђи од својих имена,
што око њих у ваздуху
висе, мењају места и мрсе се,
као излишни украси.
Појави се сенка, танка као нежан додир,
а ипак опрљи друга лица.
Чезнем солидност занатлије.
Мирис дрвета, камена и метала у обради.
Мирис руку које ствари спуштају на своје,
баш своје место.
Док те гледам, осећам рибе
у великим заједничким покретима
под водом, дебелом и хранљивом
попут коже китова.
Воде, којој су нафтне мрље
тек, тек, тек –
мусаво лице детета.
Ја се умножавам гледајући те.
Примам послушање безбројних навика
које су танки конац око ногу.
Пратим сваки покрет, дете,
и све ме више има.
Наједном, делују племенито

све те хорде Велимира.
Неки устима лови кишу,
што увек заобилази очи,
а даје се тек толико да утоли.
Неки је географска карта
која се тумачи фонетиком.
Један је неми речник.
Има их и који су сликовница.
Највише ме је сакривено
у латицама високог цвећа
око твојих очију.
Има и оних што су у избеглиштву
по пустињама и непознатим градовима,
градовима који знају да су били пустопољине,
а пустопољина је све ван твојих дланова
на којима се одмарају воде.
Моја препорођена кожа,
толико си своја да сам начисто –
увек сам бездомни фалсификат,
лажни документ који печаташ
једним спуштањем капака,
кад трепнеш.
Могу кроз зид твоје собе
да исцурим на другу страну,
да откапам низ прозоре и фасаде
и да, када од твог буђења сване,
испарим на листу са првим зраком.

Двадесет осми новембар

Спустили смо се меко кроз планинску флору,
као нож кроз торту.
За неколико минута са врха планине,
од појаса четинарског, кроз букву и храст, до јабука
и приближили мору.
Моја жена и ја,
случајни као траг у снежној пустињи,
полудивља два бивша анахорета,
манита браћа,
за годину дана, једну сезону,
спустили смо се са врха живота,
у живот нови,
који нам стоструко животом новим враћа.
Као кристални алкохол, као гужва у превозу,
као анксиозност, као најлепше голицање
у костима, плућима.
Скотрљали смо се са врха не знам чега
до новог почетка,
почупали каблове, бетоне, тамнице, лишће
и друге нежне жилице,
спустили смо се у предео без снега,
у стално пролеће,
у сан наше Милице.

**СВЕТО
СТРЦЉЕЊЕ**

Коан

Стрпљење је коан, аплауз једне руке.
Под капцима покреће дине
кроз пустињске завијутке.
Излишна свака је верност
сопственом прегнућу,
стрпљење је нежна помереност,
шумски пожар на шибици.
Поглед одмара и снажи
ритмом узастопних квадрата кавеза,
свод и пејзаж у птици,
размак после зареза.

Оргуље

Силоси – језичне свирале
за музику овог предела,
радници околу – калканти,
мехови ваздуха, врела
бескрајна комешања,
у обрнутој спирали,
парцеле испред и поља
блистави мануали.

Музиком шупљеплавом
читава предео засут.
Испред нас цистерна
која превози мазут.
Кроз видик све се креће
глатко као да плива.
То посматраш пошкропљен
нежношћу седатива.

На месту где се одиграва гордост

На месту где се одиграва гордост
напуниш поглед призорима који те касније трују.
Добре намере и чисто срце
постану подлост када одлеже у устајалим идиомима.
Да ли се мења клима под сводом твоје главурде?
Шта ти то са памети на језик падне
да ти усмрди дах?
Треба кроз слух проветравати страх
који ти не да уснама мицати.
Нехотице и будеш песник.
Начелниче општег места,
скотрљај се низ сопствену кожу,
у мрак ципела.
Са ђонова остругаћемо ти песму.

Пасијанс предграђа

Храброст рано увене, спаруши се, смрви.
Ту и тамо прогледаш, после плача.
Лепото, остани у крви, у мраку.
Овде на светлу цвета једино дух предузимача.
Наших добротвора, што су нас скућили вешто,
у окер свакодневицу, на прилазима града,
они слуте – то је естетика за вечност,
зато иза фасаде увек иде фасада.
Коначно је решено питање, над главом.
Пригрлимо јастук – неуништиво сутра.
Само ноћ, ноћ, ноћ да преспавамо,
лицем к зиду, пасијанс увек окренут унутра.

Ван мене

Негде за грудном кости, дубоко,
толико унутра, да,
можда, ван мене,
изгубљени лавежи
траже своје чељусти
да их заклопе, онеме.
Мршава пресољена сенка у трку –
затрепери на зиду паучина,
витка као хрт,
док га глође брзина.

Плетенице стрпљења

Све наде које си полагао
прошле су као сенке
положене пред копита.
Зубато време оставља само звук
маказа које у потезу
секу огромне кике.
Узалуд певања,
одлуке 180 степени –
не преузимаш друге облике.
Ту си где си. Где си?
Волонтираш у једином телу,
упорно учествујеш
и нечему се надаш.
Све на шта си полагао наде,
којима, мислио си, украшаваш болове,
прошло је као сено у мраку положено
пред тврде неумољиве волове.

Мала острва песка

Прозукла трупла вишеспратница
напуштају своје бетонске кошуљице,
које остају да леже око улаза,
зарђалих клацкалица, љуљашки и тобогана
као свлак. Једино мала острва песка
не губе ништа и оно су што су одувек била.

Још мокар од шуштања крошњи
цедим се лишћем, које ветар са мене
шпахтлом ваздуха свлачи.
Ситни датуми и још ситнији сати
криве се на угловима роковника,
савијајући лист по лист у трубу,
у лутку из које ће процветати
крила заборањених рукописа.

Крикови су пресушили.
Кад се и глас претвори у песак,
оазе ће бити твоје једва отворене очи,
на које излазиш као на терасу,
и у којима цакли последња кап
из које ће једном опет навалити грање.

Мала двојка

Кнез говори:

Постиди се мало пред узалудном игром ваздуха.
Упамет се, довољно да ућутиш.
Толико си дуго говорио,
витлао језичином, балавио,
све што сада речју додирнеш
сагори као сумпорна глава шибице.

Ућути, стани, као да си некуд па ишао.
Отвори очи спечене
из којих си речима протерао светлост.
Одмори набилдоване вилице.
Нека ти мало овог ваздуха
уђе у главу, кроз очи, уши, ноздрве.
Слогови су ти огубавили лице,
сагорели кожу, косу, обрве, трепавице.

Језик ти је натекао – шпил карата нападнут влагом.
Испусти га, изгуби, проспи,
не окрећи се за шареним трагом.
Иди у ћутање као на посао,
марљиво се посвети тишини,
док ти се сумрак хвата између образа,
а мала двојка цвета грлу у дубини.

Зодијак

Моја се преосетљивост
рано спанђала са језиком.

Давно сам почео да патим од језичког табуа.
Зазирем од црног хумора
и без сујеверја померам се с места,
када обрастем крзном
од неке чупаве речи
или се до кости скинем
од неке хладне и злокобне као игла.

Око мене дуго кружи
тај зодијак синтаксе:
баца ме бику на рогове,
узнемирава сопственим
нерођеним близанцима,
искрсава јарећим брадама,
дубоко потреса непомичном
уравнотеженом вагом,
чији баланс зауставља дисање.

Пошаст стрпљења

Залута ли наше нестрпљење
преко предграђа у шуму,
дрво ће једно само себе
да истеше у глуви инструмент.
Ко поштује време, обожава чекање,
од њега се уз ваздух пријања,
уз скелет простора.
На њему немарно висе дроњци
сувишне коре, коже, меса.
Невидљиви офингери плове,
лове наша тела као судбине,
за двокрилне ормане – гачце,
што у колонији, ипак, самују,
и блеште на штурој крошњи
као у мраку гардеробера голотиња.
Земља прави рупе у води,
речи сврдлају у ваздуху
у који упадаш главом, неподношљив.
Трава – моћна утешитељка,
трава – пошаст стрпљења,
разуздана мирноћа на малим
комуналним површинама
приморава ме сијањем да седнем,
да учим волети чекање.

**СТРАСНА
СЕДМИЦА**

1. Среда

Стидљива среда зарумени мрак.
Средом чисти интервали,
густа пена глисера
на уста мотора.
Суза из кљуна,
стега за суво цеђење,
обала плача.
Додир са ситном синтаксом пустиње,
нафтна мрља, мирис маслиновог уља.

Издајство је увод,
углачани камен степеништа.
Хијерархија обрнутог монаштва.
Апотеоза нестрпљења.

Нежне промене стрепе.
Меко се увуку пред погледом
пужји рогови.
Кућица шкољка,
непце за благу реч.

Све што је неумољиво споро је,
у прозорском окну даве се дувачи стакла.

Преко светлећег лука седмице
дани крену један према другом
да нађу се у среди и склопе у песницу.

Седми дан испадне из лежишта – вишак,
парче сувишног метала
после расклапања мотора,
али све ради и грешку само слутиш.
Ако имаш савести, ниси спокојан.
Нестрпљење изравна жлебове,
дан рођен у новом саздавању
сада је охлађени гелер-сувенир
на дрвеној витрини.

Ослободиш га се ноћу,
бацаш га иза куће
у густо сађене тује
и оне од њега флуоресцентно горе
као косе на троловима.

2. Понедељак

Јалово зинеш на траву,
косилица без нафте иза гола.
Колико је креча упила ова соба.
Беле тачке, шеснаестерци, аут-линије
трепере у клупку светлосне кучине.
Размрсиш то и штрикаш
преко левог и десног бока.
Понедељак зине на травке које штрче,
у даљини промолиле су главице
сензорске прскалице,
маме, маме и терају те да бос
тамо где се може само крампонима.
То је видиковац за посматрање чуда међу људима.
Са тог места погледу се укаже и звезда
са које треба спустити висак,
звезда под којом жестоко дрхте рашље.
Три судијска писка,
беличаста као кост и титрава од оштрине,
размрсе раскршћа паучине,
одмршени путеви
тађе се до рибарског најлона
који се топи у светлости.

3. Уторак

Уторак је бео.

У подне уторка, у његовој утроби,
експлодира цистерна полудисперзије
а смрт захвата људе
као готову глет-масу.

Мајстори на молерским мердевинама
гребуцкају дрвеним ножицама.
У дубини хоризонта
чине се као најезда инсеката.

Папирни бродови у рукама дечака
постају молерске капе
на проседим главама
средовечних мушкараца.
Уторком косе постају седе,
уторком је горе велико спремање,
утврђивање белине.
Ваљак, јарац, скочи на телескопски штап
и посрће низ небеске пукотине.
Од тога уторком круни се плафон
и падне снег усред августа.
Март је у уторку залеђена суза.

Одоздо гледана гнезда личе на плафоњере,
у њима сунце полаже ледена бела јаја.

Небеска створења сијају од хладноће,
уторком из угла неба расте нежна сребрна трава.

4. Четвртак

Четвртак је врт,
корен маслине у ваздуху.
Трпеза, пољубац мрака и пролећа.
Креста седмице
што гори црвеним ветром.
Страх ђака
чије кошуље пуцају
лепетом петлових крила.
Пуцају усне шапатам у мраку.
Подне је у вечери,
хлеб у оку,
упозорно сунце у бакљама
на зидовима пећине.

Обећање вечног понављања је љубав.

Самоћа у мноштву,
јасна нема молитва
и срце тишине.
Четвртак је млада коприва
на чланцима,
колело седмице
и колут напред у себе.
Чиста вода,
будућом сузом углачани белутак.

5. Петак

Из гротла што виси наопачке
над умањеном сликом кровова,
безнадежно малих, несразмерних,
гледано из перспективе птица и дронова,
капљица кане на оштру маију,
па се скотрља преко гранчице,
немарно нанете фарбе, катрана,
шрафа у зарђалом стиску матице.
У слалому ступа на мокре црепове,
сурвавајући се са висине,
између малих острва траве
и незнано како на крову стасале
кроз густиш небеске маховине.
У мали хумус лимене цеви,
што пресечена зјапи навише,
у меко од перја, земље, чепова,
папира, лишћа, опушака...
У слободном пропадању, до првог колена,
кроз цилиндар, према каналу испуста,
са капљом испред скоро у пару,
лизнувши лимени језичак олука,
блистајући клизне у бару.

6. Субота

У суботу, из ноћи, упаднеш калаузом,
грло ти се нежном тмином јутра опећини.
Пробуђен пљуском, подземним аплаузом,
ишаран постељином као ветром у глини.
Крило једно пролеће ниско изнад земље –
перо на опрузи метронома, тик-так.
Једно крило отвара изворе као лименке,
са грובה свлачи земљу, са млека кајмак.
Рибља јата упадну у крошње, у мреже,
ти си неком препоручена тисковина,
парламент сова заседа под крововима солитера,
пошта не ради, субота – неосвојива покрајина.

7. Недеља

Према овом јутру говорићу – јутро.
Једна жеђ, једно купање,
постану слика сваке изговорене воде.
Једном тако крв, посекотина, кост,
ноћ, облаци, сунце.
Једном будеш домаћин
и само једном истински гост.

Дан испред краја, иза почетка.
Дан – унутрашње двориште седмице,
преко чије се опеке сунца
и железног мрака
други дани упорно криве,
као на фотошопираној слици,
једно према другом нахерени,
брачни парови на гробници.

Дан је пчела,
из шест углова попуни саће,
и хлеб је реч, никад храна.
Недеља – неочекивани дриблинг, усред хода,
нагори на крајевима листове календара.

- 5 Очев слушни апарат
- 7 ИЗЛАЗАК
- 9 Бебе (*мојив с јеленом*)
- 10 Буђење
- 11 Врата
- 12 Витрина
- 13 Пред бравом
- 14 На строгој шетњи
- 15 Нова еклога
- 16 Јутрос у реду
- 17 Лирски субјект на деликатесу
- 18 У разговору приклоњених глава
- 19 Кеј
- 20 У две смене
- 21 Крцка лишће, расвета, шушти фолија,
питбулови затежу кратке повоце
- 22 Рестлови, пред сан
- 23 Херојству толиких у домовима градским
- 25 ЗЕЛЕНИ ТАЛАС
- 27 Бебе (*мојив с њишцом*)
- 29 Лако је са сменама
- 30 Призор пречи
- 31 Сенка над каменом
- 33 Бандере у трави
- 34 Зелени талас
- 35 Наше лето
- 36 Праг по праг
- 37 Дланови
- 38 Ковитлаци очију упредени у призор пред којим се
проговара
- 40 Двадесет осми новембар

41 СВЕТО СТРПЉЕЊЕ

43 Коан

44 Оргуље

45 На месту где се одиграва гордост

46 Пасијанс предграђа

47 Ван мене

48 Плетенице стрпљења

49 Мала острва песка

50 Мала двојка

51 Зодијак

52 Пошаст стрпљења

53 СТРАСНА СЕДМИЦА

55 Среда

57 Понедељак

58 Уторак

60 Четвртак

61 Петак

62 Субота

63 Недеља

Књижевна награда »Новица Тадић« 2021

Библиотека ПРИСУСТВА

Књига осма

Велимир Кнежевић

СЛУШНИ АПАРАТ

Издавач

Завод за истраживање културног развоја

За издавача

Марко Крстић

Редакција

Мирко Демић

Срба Илићковић

Жарко Миленковић

Желидраг Никчевић

Весна Тријић

Владимир Коларић (секретар)

Дизајн и прелом

Оливера Бајајић Срећеновић

Универзитет уметности у Београду,

Факултет примењених уметности

Тираж

300

Штампа

Рејро принт д.о.о.

Београд, 2021

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
821.163.41-1

КНЕЖЕВИЋ, Велимир, 1985–

Слушни апарат / Велимир Кнежевић. – Београд : Завод за проучавање културног развитка, 2021 (Београд : Ретро принт). – 63 стр. ; 21 см. – (Едиција Присуства ; књ. 8)

Тираж 300. – Књижевна награда "Новица Тадић" 2021.

ISBN 978-86-81529-92-8
COBISS.SR-ID 45643273